

Harkinnanvarainen maksualennus ikäihmisten palveluissa

YASOSLTK 04.03.2020 § 35

Sosiaalihuoltolain mukaisten asumispalvelujen maksuista ei ole erikseen säädetty asiakasmaksulaissa (1992/734) tai -asetuksessa, joten kunta voi itse päättää maksujen määräytymisen perusteista, suuruudesta ja sisällöstä asiakasmaksulain ja -asetuksen yleisten linjausten puitteissa. Asiakasmaksu voidaan määrittää asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Sotesissa on päätetty, että asumispalveluiden maksua määritettäessä käytetään säännöllisen kotihoidon asiakasmaksuperusteita. Säännöllisestä kotihoidosta ja tehostetusta palveluasumisesta perittävät maksut sekä tukipalvelumaksut on vahvistettu sosiaali- ja terveyslautakunnassa 22.1.2020 § 6 ja § 7.

Asiakasmaksulain 11 §:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Sosiaalipalveluista perittävän maksun alentaminen on ensisijaista toimeentulotuen myöntämiseen nähden.

Harkinnanvarainen maksualennusohje on vahvistettu viimeksi sosiaali- ja terveyslautakunnassa 26.11.2013 § 149 ja sitä on perusteltua tarkentaa ja päivittää. Ohjeistukseksi ikäihmisten palveluiden hoivamaksun harkinnanvaraiseen alentamiseen esitetään seuraavia toimintaperiaatteita:

Mikäli asiakkaan kuukausittaiset tulot eivät riitä välttämättömiin menoihin, on asiakkaalla tai hänen valtuuttamallaan edustajalla mahdollisuus hakea alennusta asumispalvelun hoivamaksuun tai kotihoidon asiakasmaksuun. Maksun alentamista tulee hakea kirjallisesti. Asiakasmaksualennus voidaan myöntää hakukuukauden alusta.

Ennen maksualennuksen myöntämistä edellytetään, että ensisijaisena toimenpiteenä Kelalta on anottu ne etuudet, joihin asiakkaalla voi syntyä oikeus (asumistuki ja hoitotuki). Jos asiakkaalla on säästöjä yli 3400 euroa (pariskunnilla 6800 euroa), ei maksualennusta myönnetä.

Hakemuksen liitteeksi on toimitettava (mikäli hakijalla on puoliso, liitteet tarvitaan molemmilta):

- viimeisin veroilmoitus (erittelyosan on oltava mukana varallisuuden selvittämiseksi)
- kolmen edellisen kuukauden tiliotteet kaikista hakijan tileistä (myös S-tilistä)
- apteekin antama yhteenveto lääkekuluista (kaikista, myös resepti-

vapaista lääkkeistä) mahdollisimman pitkältä ajalta, mieluiten viimeisen puolen vuoden ajalta

- kotivakuutus (vakuutuskirja, josta näkyy erät ja summat)
- sähkölasku (jos sähkö ei kuulu vuokraan)
- muut säännölliset kulut (esim. fysioterapia, jalkahoito), joihin hakija haluaa hakemuksessa vedota
- selvitys veloista ja ulosotoista

Maksunalennuslaskelmassa otetaan huomioon asiakkaan nettotulot (vähennettynä mahdolliset ulosottokulut), ja joista tehdään seuraavat vähennykset

- vuokra tai omistusasunnon asumiskustannukset Kelan eläkkeensaajan asumistuen ylärajaan saakka vähennettynä mahdollisen asumistuen määrällä.
- edunvalvontakulut
- ateriapalvelumaksut (asumispalvelu)
- kotiin kuljetettujen tukipalveluaterioiden kuljetuskustannukset (kotihoitopalvelut)
- tukipalvelumaksut
- tulojen mukainen asiakasmaksu.
- lääkekustannukset
- kotivakuutus (siitä asunnosta missä asuu)
- sähkö (ellei sisälly vuokraan)
- muut säännölliset kulut
- vuokratulosta vähennetään yhtiövastike ja 28% vero.
- Palveluseteliasiakkailla ei huomioida menona asiakkaan maksama lisäomavastuuosuutta palvelutuottajalle.

Tuloihin perustuvaa hoivamaksua voidaan alentaa käyttövaran turvaamiseksi, jos asiakkaalle ei jää laskelmassa

- tehostetussa palveluasumisessa vähintään 170 euroa kuukaudessa tai 18 % nettotuloista,
- säännöllisessä kotihoidossa vähintään toimeentulotuen perusosa (yksin asuvan tai yhteistaloudessa asuvan).

Maksunalennus tai -vapautus tehdään ensisijaisesti tulojen mukaisesta hoivamaksusta ja sen jälkeen tarvittaessa tukipalvelumaksuista. Käyttövarasta asiakas maksaa lääkekustannuksensa, terveydenhuollon palvelunsa ja muut henkilökohtaiset tarvikkeensa.

Hakemukseen annetaan päätös kahden viikon kuluessa sen saapumisesta, jos hakemus sisältää kaikki tarvittavat tiedot päätöksen tekemiseksi. Maksualennus tehdään määräaikaisena, mikäli asiakkaan taloudelliseen tilanteeseen on tulossa ennalta tiedetty muutos (esim. asunnon tai muun omaisuuden myynti). Harkinnanvaraiset maksunalennukset tarkistetaan aina asiakasmaksujen tarkastuksen yhteydessä ja asiakkaalla on ilmoitusvelvollisuus taloudellisen tilan-

teensa muutoksista.

Asumispalveluissa asiakkaan ennalta tiedossa oleviin kertaluonteisiin menoihin (esim. hammaslääkäri- tai silmälasimenot) tulee maksualennus hakea etukäteen kustannusarvioon perustuen.

Hakemuksen teossa neuvontapalvelua tarjoavat asumispalveluiden palveluohjaajat ja kotihoitopalvelujen sosiaalityöntekijä sekä asiakasohjaajat.

Päivitetyn asiakasohjeen esitetään astuvan voimaan 1.3.2020.

Valmisteluvastuu: Kotihoitojohtaja Mari Ollinpoika ja asumispalvelujohtaja Mervi Marttila

Ehdotus sotej: Yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyy esitetyn asiakasmaksuohjeen harkinnanvaraisesta maksualennuksesta ikäihmisten palveluissa ja vahvistaa sen voimaantulo päiväksi 1.3.2020.

Päätös: Hyväksyttiin yksimielisesti ehdotuksen mukaisesti.

Lisätietoja: Kotihoitojohtaja Mari Ollinpoika p.040 6792 515, asumispalvelujohtaja Mervi Marttila p. 050 3300 548

Asianmukaisesti allekirjoitetusta ja tarkastetusta pöytäkirjasta kirjoitetun otteen oikeaksi todistaa:

Sastamalassa 2.9.2020

Virallisesti: